

สรุปบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้
CoP กลุ่มที่ 1 หัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าฝ่าย
และปศุสัตว์อำเภอ

เรื่อง กระบวนการวิเคราะห์ปัญหา และการแก้ปัญหา

ความสำคัญของการตัดสินใจ

1.1 การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึง

- 1) มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่เด่นชัด
- 2) มีเกณฑ์หรือมาตรฐานขั้นต่ำไว้ในใจ
- 3) มีข้อมูลที่เชื่อถือได้และเพียงพอ
- 4) มีตัวเลือกเอาไว้เปรียบเทียบ
- 5) มีเวลาเพียงพอในการตัดสินใจ
- 6) ถ้าหากเกิดการผิดพลาด จะต้องแก้ไขได้ และไม่ถึงขั้นเดือดร้อน
- 7) พิจารณาว่าคุ้มค่ากับการเสียเวลาหรือการลงทุนหรือไม่
- 8) จงยึดหลักการตัดสินใจ โดยเปรียบเทียบความเสี่ยงกับผลที่ได้รับ

ความสำคัญของการตัดสินใจ (ต่อ)

1.2 ข้อควรระวังในการตัดสินใจ

- 1) ข้อมูลมากเพียงพอแล้วหรือยัง
- 2) ข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลของใคร เชื่อถือได้เพียงใด ได้มาจากแหล่งข้อมูลที่แท้จริง หรือไม่ หรือฟังเขาเล่ากันมา
- 3) ถ้าข้อมูลมีไม่มากพอ ควรขอเวลาพิจารณาสัก 2-3 วัน หรือสักระยะหนึ่งจะดีกว่า
- 4) พิจารณามีอคติในการตัดสินใจหรือไม่
- 5) โปรดตระหนักไว้ว่าการตัดสินใจที่กำลังถูกเร่งเร้าจนเกินไป อาจจะมีอะไรซ่อนเร้น อยู่ภายใน
- 6) ในกรณีที่ตัดสินใจแล้วว่า “ไม่ตอบรับ” ก็ควรหาทางออก โดยให้เหตุผลว่าต้องขอปรึกษากับคณะทำงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้บังคับบัญชาก่อน ซึ่งจะดูสุภาพนุ่มนวล ไม่เสียหน้าใจ
- 7) หากถูกเร่งเร้าให้ตัดสินใจทันทีมีฉะนั้นจะเสียโอกาส ขอแนะนำว่ายอมเสียโอกาสดีกว่า เพราะในชีวิตยังมีโอกาสอีกมากมายหลายครั้ง

การวิเคราะห์และการจำแนกชนิดของปัญหา

สามารถจำแนกได้เป็น 3 ชนิด คือ

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับความจริง คือปัญหาที่ใช้ข้อมูลหรือเหตุผลมาแก้ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับไฟใน หน่วยงานดับเสมอๆ ถ้าไม่สามารถไปแก้ที่ โรงไฟฟ้าได้ก็ต้องซื้อเครื่องปั่นไฟของหน่วยงานเอง เพื่อ แก้ไขขณะที่ ไฟดับ เป็นต้น ข้อควรระวังคือ ต้องรู้สาเหตุที่แน่ชัดว่าต้นตอของปัญหา ที่แท้จริงอยู่ ตรงไหน การได้ข้อมูลที่แม่นยำกว่าย่อมแก้ปัญหาคได้ดีกว่า ซึ่งวิธีการนี้เรียกว่าเป็นการแก้ปัญหาเชิง วิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์และการจำแนกชนิดของปัญหา(ต่อ)

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับจิตใจ การหาข้อมูลมาแก้ย่อมไม่ได้ผล การ แก้ปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ นอกจากจะตอบตามข้อมูลที่เป็นจริงแล้ว อาจต้องมีการแสดงออกที่ช่วย คลี่คลายหรือบรรเทาสถานการณ์เฉพาะหน้า

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ เป็นปัญหาที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) ผลประโยชน์ที่สัมผัสได้ เช่น ทรัพย์สินเงินทอง

2) ผลประโยชน์ที่สัมผัสไม่ได้ เช่น ชื่อเสียง ศักดิ์ศรี หรือบางครั้งทั้งสอง

ลักษณะมารวมกัน ก็ยิ่งเพิ่มความยากลำบากในการแก้ไขการตัดสินใจ

แก้ไขจึงต้องคำนึงถึงการทำให้อารมณ์สงบลง แล้วแก้ด้วยการหาสาเหตุและ

ใช้เหตุผล การ ประนีประนอม และการต่อรอง เป็นเครื่องมือที่ดีมิใช่น้อย

หลังจากอารมณ์สงบลงแล้ว

พื้นฐาน 7 ประการของการตัดสินใจ

โดยธรรมชาติของคนเราแล้ว จะทำการตัดสินใจบนพื้นฐาน 7 ประการ ดังนี้

1. การตัดสินใจบนพื้นฐานของวัฒนธรรม เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานของวัฒนธรรม เช่น การรับสมัครงานบางคนตัดสินใจไม่รับเพราะเป็นคนพูดจาโผงผาง ตรงไปตรงมา แต่ กลับเลือกอีกคน เพราะมีความอ่อนน้อม ถ่อมตนซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กร
2. การตัดสินใจบนพื้นฐานของคนส่วนใหญ่ เช่น หากในที่ประชุมมีความเห็นของคนส่วนใหญ่ว่าอย่างไร ก็ต้องปฏิบัติตามนั้น

พื้นฐาน 7 ประการของการตัดสินใจ(ต่อ)

3. การตัดสินใจบนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ เช่น การชันสูตรศพแล้วพบว่าผู้ตายถูก ฆาตกรรม มีโช่อุบัติเหตุ จึงดำเนินการหาผู้กระทำผิดมาดำเนินคดี
4. การตัดสินใจบนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ เช่น หากทำผิดกฎหมาย ก็ต้องถูกทำโทษตาม กฎระเบียบนั้น
5. การตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลที่คิดขึ้น เช่น อยากได้เครื่องคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ที่มี รูปลักษณ์สวย ราคาแพง และใช้ต่ออินเทอร์เน็ตได้ จึงบอกกับผู้ใหญ่ว่า ต้องซื้อรุ่นนี้ เพราะเป็นรุ่นที่มี หน่วยความจำสูง ประมวลผลเร็ว ใช้งานง่าย และคุ้มค่างับสิ่งที่ต้องจ่ายออกไป อีกทั้งยังช่วยให้ทำงาน ได้เร็วขึ้น ง่ายขึ้น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ

พื้นฐาน 7 ประการของการตัดสินใจ(ต่อ)

6. การตัดสินใจบนพื้นฐานของนโยบาย เช่น หากประเทศไทยมีนโยบายที่จะทำการซื้อ น้ำมันจากประเทศบรูไนเท่านั้น ก็ต้องทำการซื้อน้ำมันจากประเทศบรูไนเท่านั้น ถึงแม้ประเทศอื่นๆ ใน ตะวันออกกลางจะมีการผลิตน้ำมันก็ตาม
7. การตัดสินใจบนพื้นฐานของความไม่ตรงไปตรงมา เช่น นำเสนอโครงการ สืบสวนภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ซึ่งโครงการนี้จะต้องคัดเลือกจังหวัดทำเป็นตัวอย่างนำร่อง แต่ข้อมูลไม่ครบหรือให้ ข้อมูลที่โน้มเอียง เพราะต้องการให้จังหวัดบ้านเกิดเป็นจังหวัดที่ทำโครงการนำร่อง นั่นเป็นการ ตัดสินใจบนพื้นฐานความไม่ตรงไปตรงมา

กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจสำหรับนักบริหาร

1. การตระหนักและเข้าใจในปัญหา คือ ตระหนักและเข้าใจในปัญหาว่า เหตุการณ์ที่กำลัง เกิดขึ้นนี้ อาจจะทำให้เกิดปัญหาต่อไปในวันข้างหน้า
2. การตกผลึกของปัญหา คือ บางครั้งมีเหตุการณ์ที่คลุมเครือยังไม่บ่งบอก ว่าอะไรเป็น สาเหตุของปัญหา หรือผู้บริหารที่ไม่เห็นความสำคัญของ ปัญหา หรืออ้างว่าไม่มีเวลา ไม่ตระหนักที่จะ หาข้อมูล รอให้ปัญหาเกิดขึ้น จนค่อนข้างเด่นชัดเสียก่อนแล้วจึงแก้ไข

กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจสำหรับนักบริหาร(ต่อ)

3. การกำหนดว่าเป็นปัญหา คือ ผู้บังคับบัญชาหรือนักบริหารที่รอให้ปัญหาเกิดขึ้นเสียก่อน แล้วจึงแก้ไข ย่อมต้องเสียเวลาและทรัพย์สินมากกว่าที่จะแก้ไขเสียตั้งแต่ขณะที่ยังอยู่ชั้นการตระหนัก และเข้าใจในปัญหา และ การตกผลึกของปัญหา
4. การหาวิธีการแก้ไขปัญหา คือ การหาสาเหตุว่ามาจากอะไร จะมีวิธีแก้ไขวิธีใดบ้าง แต่ละวิธีมีข้อดีข้อเสียอย่างไร แล้วจึงทำการตัดสินใจลงไปว่าจะดำเนินการด้วยวิธีใด

กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจสำหรับนักบริหาร(ต่อ)

5. การลงมือปฏิบัติ คือ การแก้ไขปัญหามาตามที่ได้ตัดสินใจแล้ว อาจต้องดำเนินการอย่างเป็น ขั้นตอนมีวิธีการกระบวนการในการปฏิบัติเป็นลำดับขั้น
6. การประเมินผลการปฏิบัติงาน คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้ทำการแก้ไขไปแล้ว ว่า สามารถแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงไปได้หรือไม่ มีปัญหาแทรกซ้อนอะไร จะต้องปรับปรุงวิธีการอื่นใด หรือไม่ ถ้าแก้ไขได้เรียบร้อยปัญหาก็หมดไป แต่ถ้ายังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ก็ต้องกลับไปดูที่การกำหนดว่าเป็นปัญหา อีกครั้งว่าอะไรคือสาเหตุที่แท้จริง หรืออาจมีสาเหตุอื่นๆ อีก ก็ต้องคิดและหา วิธีการแก้ไขต่อไป จนกว่าจะหมดปัญหา

บทสรุป

สรุปได้ว่า การตัดสินใจนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากทั้งในการทำงานและการดำเนินชีวิต จึงต้อง คำนึงถึงผลได้ผลเสียให้ดี เพื่อให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจส่วนใหญ่ของเรามักจะอยู่ในใน สภาพการณ์ที่ หรือในบางครั้งไม่มีความมั่นใจเลย วิธีเดียวที่จะช่วยให้เราสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้น ก็คือการหา ข้อมูลเพิ่มเติมจนเรามีความมั่นใจในการตัดสินใจ โดยการตัดสินใจจะใช้หลัก '5C' เป็นข้อเตือนใจ คือ

1. ถูกต้องตามต้องการ (Correct)
2. กระจ่างแจ่มชัด (Clear)
3. เป็นรูปธรรม (Concrete)
4. สมบูรณ์ (Complete)
5. และเป็นปัจจุบัน (Current)

จบการนำเสนอ